

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ג.

עין משפט
נר מצוה

א [ומי] פ"י מהל' תמידין
הלכה יא:
ד ב מ"י פ"א מהלכות
תנינה [הכלל] הלכה ז
סג עשין רעט:

תוס' ישנים (המשך)

ברכת המלך. שיר. פירש
בן קנורס דלא תפרש שיר.
ומנה כפירוש וכן פי'
תלמיד ש"י כ"ה (ד, ז)
ד"ה פ"י [הכלל] יס דייט
למנה על השמיטה, אבל
נראה לרבותי הוקן לענין
מומרים של בית הכנסת
אמר הכס. דנין פר אחד
וא"ל אחד דבוסק בפר
אחד וא"ל אחד
דבוסק. ופירש בקונטרס
דכ"ה ואמר כל אהרן קח
לך עגל בן בקר לחטאת וא"ל
לעולה דרש שמי ויקרא
טו. [ז]. וקרא לפרושו דהא
מזריק במוקן אהרן
לומר א"ל שמי, בשל
מוקף דמשל כזור הו' א"ל
והוא דמיון מכל מלואים
שמיין של יחיד, ועוד דשל
יחיד שמיין עולה למוקף
ושל מלואים פר לחטאת וא"ל
לעולה. ומפרש רבנו שמואל
דשפא יליף משור וא"ל
לזכור דמלואים דביוס
שמיין [שם פסוק ז']
שמיים שוים לזכור כמו
של יחיד שמיין שוין
עולה. וקרא לר"ת דלא
שמיית בשם מוקן
שקרא להם לעגל וזכור פר
אחד. ופי' ר"ת דילף מפר
וא"ל הכזור דשפא תלו
[שמיין טו, א] וזה הדבר
אשר תפשה להם לקח פר
אחד בן בקר ואילני שמיס
תמימים. והפר והוא אחד
שוין לן לחטאת כמו של
יחיד שמיין שוין עולה,
וא"ל האחד לא חשבי מפי
שמי עולה כדלעיל חשיב נמי
במוקן בשני אילני דלזכור
דקח למוקפין וזה לזכור
היום. וזהו ענין חשיב
[שם פסוק טו] מלמד לאהרן
וגו' ומלמד לבניו היה
שפא. ולכן סובר במוקן
משל הם. ופירש ח"ח
למ"ד קח לך מושל. א"כ גם
משל לאהרן ומלמד לבניו
סובר דלזכור פר וא"ל
כזור א"כ זכר אהרן היה
משל כזור כ"י אבל השפא
סובר דלזכור פר וא"ל
האילני היו משל כזור.
[ואפוקי עצרת דשני
אילני ניהו, אלל לא היה
יכול לומר לאפוקי עצרת
דשני אילני, וניהו,
שמי אלא פר אחד
לחובת היום לזכור שמי
אמר רבנו הוקן דאין צו
דלאי ד"ל כשהיה רואה
לומר מתחלה דבריה היט
ומן ע"כ לא הוה כי הוה
ד[הכלל] שרי [בבב]
הוה כלל הוקן וכן בקר
נמי אי ברכה דהא הו'

פז"ר קש"ב. פירש"י רגל לעצמו שאין יושבין בסוכה קרבן
לעצמו שאינו צדקדק פרי החג ברכה בפני עצמו
דאמרינן דיוס שמיני חג העצרת הזה ובתוספתא^א משמע שמזכרין
את המלך שנאמר דיוס השמיני שלא את העם ויצרכו את המלך
והשתא לא הוה הא' ברכה כי הוה
דתניא בפרק ילני ועצרה (סוכה דף
מז). כסס שז' יומי החג טעונין קרבן
שיר ברכה ולינה ק' שמיני טעון
קש"ב ומסקינן מאי ברכה ברכת
המוון ותפלה ואין לחוש בכך דמנה
נפוך למאי דבעי למפרש התם ברכה
היינו זמן ע"כ לא הוה כי הוה דהא
דלא ברכה דהא לא הוה זמן זמן
חשיב ליה הכא בלפני נשפיה ור"ת
מפרש ברכה בפני עצמו ברכת המוון
ותפלה כי הוה דהתם ורגל בפני
עצמו מפרש לענין לינה שטעון לינה
לינ מולאי יו"ט האחרון וכל ז' ימי החג
טעונין לינה דגמרינן מפסח דכתיב
ציה [דברים טו] ופנית בצדק והלכת
לאהליך אי אפשר לומר והלכת לאהליך
אלא בחומ"מ דביו"ט חייב בלחית
פנים בעצרה ולא תיקשי לינה כל ז' מי
איכא דיש לומר דמי שלא הביא
חגיגתו דיוס ראשון והביא בלחית
משאר הימים צריך לזון בלילה
שלאחריו וא"ת תיפוק ליה דטעון
לינה משום שלמי שמחה דהוה כל ח'

דתנן (שם דף מז): הללו והשמחה ח' ואפי' בשאר ימות השנה אם מביא
קרבן טעון לינה כדתניא בספרי ופנית בצדק וגו' מלמד שכל הזבחים
טעונים לינה פי' זבחים דומיא דפסח מניין לרבות עופות מנחות ועצים
ת"ל ופנית כל פניות שאתה פונה לא יהו אלא מזבך ואילך וי"ל
דמשכחת לה דלא מייתי קרבן צו דיוס כגון ששלח שלמיו אתמול
דלאכלין לשני ימים ולינה אחד ועוד דכפ"ק דחגיגה (דף מ. ה.) תניא
ושמחת בחגך לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרינן בפסחים פרק
אלו דברים (דף עא.) דאפילו צבקות נקיה ויין ישן ובע"א לא משכחת
שמחה שמונה כחלל יוס ראשון להיות צבצות דבשלמים דלחמול לא
משכחת לה דבעינן זבחה צבצת שמחה וליכא אלא כדפירש בצבקות
דמיא דברים דברים אמורים כשאין עמה קרבן אבל יש עמה קרבן בלא כך
טעון לינה מחמת הקרבן ובפרק דם חטאת (זבחים יז.) משמע קצת דטעונה לינה כל צבצת ימי הפסח שכולן חשובין כלילה אחד גבי הא
דתנן ר' טרפון אומר אם בשל צו ממחלת הרגל יבשל צו בכל הרגל ואמר בגמ' (שם) מ"ט א"ר יוחנן ופנית בצדק וגו' הכתוב עשאו כולן בקר
אחד ואע"ג דלא קיימא מסקנא הכי דפריך וי אין נותר כרגל מ"מ לענין לינה מסתבר דעשאו בקר אחד כפשיטה דקרא שאמר הרגל יבשל
לזיתו וניחא השתא דשמיני עזרת וזכוריים דטעונין לינה מתרבו מדכתב ופנית כל פניות שאתה פונה כדדריש בספרי ח' ימי החג דמזריק
לזו היקשא צפ"ק דר"ה (דף ד.) מיקש חג הסוכות לחג המזות מה חג המזות טעון לינה אף חג הסוכות טעון לינה דאי משום דכתיב ופנית
ה"א לינה אחד להכי אמרינן היקשא לכל ז' חג המזות שכל הרגל חשיב בקר אחד וניחא נמי דאי דקאמר צפ"ל וזכור ועצרה (דף מז.) שכתב שז'
ימי החג קרבן לינה מיהו קשה דא"כ מאי קאמר שמיני רגל בפני עצמו לענין לינה וא"כ קרי ליה רגל בפני עצמו כי דכל ז' ימים
שלפניו טעונין לינה בלי הפסקה ועוד מדקא מרבה בספרי אפי' עופות ומנחות כמו לינה דרגלים א"כ משמע דרגלים נמי יוס א' ומו לא והוה
דפ' דם חטאת י לא קשה דמיעקרא ודאי ס"ד דלר' טרפון הכי הוה דטעון לינה כל ז' דהכתוב עשאו בקר אחד ובמסקנא לא קיימא הכי אלא
דפרשית ור"ת יסד במעריב שלו שמיני קודש ללינה ושלשים ידחס כאשר אכלים ינחס ומיהו אינו דוחה שלשים דלזכור לגמרי אלא עולה
לחשבונו ז' ימים כדאמר בפרק בתרא דמועד קטן (דף מ.) יוס אחד לפני החג וחג ושמיני שלו הכי כן כ"א: **ש"ר בפני עצמו.**
במס' סופרים (פ' יט הל' ב.) יש שהיו אומרים למנה על השמיני צבצת הכנסת ושמה גם הלויים היו אומרים אותו צבצת המקדש: **א"ל א"ל**
שני א"ל. לא בעי לשנוי דנין שני שעירים קריבין לזכור כגון יו"ט דאיכא שער הפנימי ושער החיצון ממלואים שקרבן צו שני שעירים
לזכור שער מלואים ושער ראש חדש לאפוקי עצרת דשער אחד דהא עזרת נמי קריבין צו צ' שעירים דשער האמור צב"ח אין הוה שער
האמור בחומה הפקודים כדאמר צפ"ק דזבחים (דף ק.) שעיר עזרת נמי קריבין וכן לינה וא"כ קרי ליה רגל בפני עצמו כי דכל ז' ימים
א"ל א"ל שני א"ל. תימה לי אפילו לדידה נמי לישינו דנין פר אחד מפר אחד לאפוקי עזרת דג' פרים ניהו חד לחובת היום דפרשת
אמור ושנים למוספים דפרשת פינחס וי"ל כיון דחובת היום דעזרת אינו אלא פר אחד שפיר היינו דנין עזרת דפר אחד לחובת
היום ממלואים דפר א' לחובת היום ואי משום דעזרת קרבן שני פרים למוסף הא ממלואים נמי קרבן שני פרים למוסף שהרי צו
דיוס קרב מוסף דר"ה דשמיני למלואים אחד צינן הוה: **הוא** האמור בחומה הפקודים. הא דלא פליגי דעזרת כפליגי
דיוס הכפורים דפרק התכלת (שם) מפרש טעמא דעזרת על כרחך האמור צבצת כהנים אינו האמור בחומה הפקודים וטעמא
דכ"ה דהא מפרש לקמן בפרק צא לו (דף ע.) **א"ל א"ל** מושל ציבור. תימה לי נהי דמשל ציבור מ"מ הוא קרבן שלו ומתכפר
צו מעון העגל כדליתא צב"ח כדכתיב ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ועשה את קרבן העם וכפר בעדם ואם כן לימה דנין פר
חטאת שלו שהוא מתכפר צו מפר חטאת שלו שהוא מתכפר צו ודין איל שלו שהוא מוסף קרבן קרבן קרבן עליו כדאמר בפרק
שני דמסכת צ"ה (דף ק.) ויקרב את העולה ויעשה כמשפט לימוד על עולת חובה שטעונה סמיכה כמשפט עולת מדבה י"ל דאין הכי
נמי דהוה מצי לשנוי הכי אלא האמת מתקן לו דכ"ה עולת מדבה הוא מביא כדקא מפרש ואולי:

לאפוקי

מסורת הש"ס

א) סוכה. מנינה ח' ר"ה
ד. ב) מנינה ט. וינ"ה כ.
ג) מנינה יא. א) לקמן ע.
ד) [עמ"ש ש"י ר"ה דף ד:]
ד"ה פז"ר קש"ב כסס
מסכת סופרים (ס) ויקרא
טו. ו) [ומזכר טען]
ו) [סוכה פ"ד, ט] [זבחים
יז].

תורה אור השלם

1. ויאמר אל אהרן קח
לך עגל בן בקר לחטאת
וא"ל לעולה תמימים
ודקרב לפניך:

ויקרא ט ב

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה לענין ד"ה
ומן ד"ה קרבן ד"ה שיר
וד"ה ברכה הכל דבור
אחד: (ב) שם ד"ה לאפוקי
עצרת כי לחובת שמי הללם
דכתיב יו: (א) שם ד"ה
פר ואילני שלו.
דמלואים דמשלו הוה:

מוסף רש"י

פז"ר קש"ב. ראה מוסף
רש"י דף ד. ב. מי שלא
חג ביום טוב הראשון
של חג. שלא הביא
חגיגתו דיוס הראשון של
חג (חגיגה טו.) ויר"ש
האחרון של חג. חובת
שמי עזרת ואע"ג דרגל
בפני עצמו הוה הוה
שמיין לראשון (שם).
איל אחד הוא האמור
באין. צבצות כהנים וא"ל
אחד לעולה (קטן ע.).

תוס' ישנים

פז"ר קש"ב. רגל פירש
בקונטרס שאומר חג שמיני
עצרת הוה. ורבינו חס פירש
שטעון לינה. ור"ת פירש
שדוחה גזירת שלשים
דלאמרינן דמועד קטן (דף
צ.) ור"ת יסד שמיני
במעריב שמיני קודש ללינה
ושלשים ידחס כאשר אכלים
ינחס יוס השמיני. וקשה לי
לגלוה דלחשבוני כל חד
דחגיגה עס פז"ר קש"ב.
ובכזה. פירש בקונטרס
ברכת המלך דלאמרינן
במספתא [סוכה פ"ד].
ואין לחות דדיבדכו את
המלך היינו מלכו של עולם,
דמזריק [טו, א] דרש ליה
כדלעיל גבי שלמה. ויהו
מפרש דהיינו ברכת המזות
ותפלה שאומר בן יוס
שמיני עזרת, והביא ר"ת
דלאמרינן פרק ילני ועצרה
[סוכה מז, א] כסס שצבצת
ימי החג טעונין שיר קרבן
ברכה לינה, ק' שמיני עזרת
ויו, ופירש מאי לאו ומו, לא
ברכת המוון ותפלה. מיהו
אמר רבנו הוקן דאין צו
דלאי ד"ל כשהיה רואה
לומר מתחלה דבריה היט
ומן ע"כ לא הוה כי הוה
ד[הכלל] שרי [בבב]
הוה כלל הוקן וכן בקר
נמי אי ברכה דהא הו'